

Силабус
навчальної дисципліни
Вступ до германської філології
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	«Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)»
Спеціальність	В11.041 Філологія
Предметна спеціальність	В11.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач	Оксана Дуброва
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/dubrova-oksana-volodymyrivna/
Контактний телефон	0663581018
Е-mail викладача:	oksadubrova@gmail.com
Графік консультацій	середа 09.00-10.00 Zoom

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90 год.	очна (денна)	16 год.	14 год.	60 год.	залік
	заочна (дистанційна)	4 год.	4 год.	82 год.	

Семестр: осінній

Мова навчання: українська, англійська.

Ключові слова: германські мови, давні германці, східногерманські мови, північногерманські мови, західногерманські мови, писемність давніх германців.

Метою викладання освітнього компоненту «Вступ до германської філології» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними відомостями про давніх германців, їх писемністю, мовною картиною світу, тенденціями і закономірностями розвитку германських мов.

Основним **завданням** вивчення освітнього компоненту «Вступ до германської філології» є узагальнення відомостей про германські мови та їх місце серед інших індоєвропейських мов; ознайомлення з основними відомостями про давніх германців, утворення германських держав, виникнення германських мов і писемності давніх германців; характеристика східногерманської, північногерманської та західногерманської підгрупи германських мов; визначення особливостей фонетичної, морфологічної та лексичної систем германських мов; характеристика спільних і специфічних рис сучасних германських мов.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

ЗК 05 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

СК 01 Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК 02 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ПРН 03 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 07 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 08 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

Зміст курсу

Тема 1. Вступ до германістики як наукова дисципліна, її предмет і завдання. Загальна характеристика германських мов. Класифікація та загальна характеристика сучасних германських мов.

Тема 2. Германські мови та їх місце серед інших індоєвропейських мов. Порівняльно-історичний метод, мовна типологія, лексика германських мов, індоєвропейська прамова.

Тема 3. Історія германської філології: утворення германських держав та виникнення германських мов. Готи, вандали, бургунди, франки, інгвеони.

Тема 4. Писемність давніх германців. Рунічне письмо. Готське письмо. Пам'ятки готської писемності. Латинське письмо.

Тема 5. Основи порівняльної фонетики германських мов. Загальні особливості фонетичної будови індоєвропейської мови-основи (фонологічна система індоєвропейської пра мови, рефлексії індоєвропейських голосних і приголосних в основних групах індоєвропейських мов).

Тема 6. Фонологічна система германських мов: пересув приголосних, закон К. Вернера, глотальна теорія, умлаут та аблаут у германських мовах.

Тема 7. Основні особливості давньогерманського синтаксису.

Тема 8. Лексичний склад германських мов. Мовна картина світу в давніх германців. Семантичні зміни в германській лексиці.

Методи навчання: інформаційно-рецептивні (розповідь, пояснення, бесіда, демонстрація); наочні методи (робота з таблицями, схемами, словниками тощо); практичні методи (вправи на розвиток навичок аудіювання, письма, говоріння); індивідуальні завдання (підготовка презентації); інтерактивні методи (рольові ігри, дискусії).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи; наявність підручника з дисципліни в паперовому форматі

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проектор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання знань здобувачів у Бердянському державному педагогічному університеті.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях та балів за самостійну роботу) і самостійної роботи.

За весь курс здобувач отримує максимум 100 балів (підсумкова оцінка). До їх складу входять:

60 балів – поточний контроль успішності на практичних заняттях;

40 балів – контроль самостійної роботи.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю в балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Практичні заняття	60	
Самостійна робота	40	

Розподіл набраних здобувачем балів під час практичних занять

Оцінювання здобувачів відбувається за шкалою 1-7 балів за всі види роботи:

1 = F (критично низький рівень)

2 = FX (незадовільно з можливістю перекладання)

- 3 = E (задовільно)
 4 = D (задовільно+)
 5 = C (добре)
 6 = B (добре+)
 7 = A (відмінно)

Здобувач отримує оцінки за роботу на кожному практичному занятті плюс за виконання задвнь з самостійної роботи.

Формула переведення балів за практичні заняття

$$N_{\text{практ}} = (A \div B) \times 60$$

Де:

N_{практ} = остаточні бали за практичні заняття (максимум 40)

A = сума всіх балів, отриманих здобувачем на практичних заняттях

B = максимально можлива сума балів на практичних заняттях (105 балів)

40 = максимальна кількість балів, що зараховується за практичні заняття згідно таблиці розподілу

Формула переведення балів за самостійну роботу

$$N_{\text{сам}} = (C \div D) \times 40$$

Де:

N_{сам} = остаточні бали за самостійну роботу (максимум 40)

C = сума всіх балів, отриманих здобувачем за самостійну роботу

D = максимально можлива сума балів за самостійну роботу

40 = максимальна кількість балів, що зараховується за самостійну роботу згідно таблиці розподілу

Таблиця 2. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

Основна література

1. Дрогомирецький П. П., Данилюк І. І. Вступ до германської філології: навчально-методичний посібник. 2-ге від. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2014. 76 с.
2. Вступ до германістики (кредитно-трансферний курс для студентів-германістів першого курсу) : [навч. посіб.] / О.В. Дуброва, О.А. Халабузар – Бердянськ : ФО-П Ткачук О.В., 2015. – 256 с.
3. Левицький В. В. Основи германістики. Вінниця: Нова книга. 2008. 528 с.
4. Левицький В. В., Кійко С. В. Практикум до курсу «Вступ до германського мовознавства». Вінниця: Нова книга. 2006. 264 с. F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)
5. Hawkins J. A. Germanic Languages. The World's Major Languages. Routledge, 2008. P. 51-58.
6. Fulk R. D. A Comparative Grammar of the Early Germanic Languages. Studies in Germanic Linguistics. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2018. 420 p.
7. Introduction to Germanic Linguistics [Електронний ресурс] / Olena Andrushenko // Academia.edu – Режим доступу: http://www.academia.edu/3215562/Introduction_to_Germanic_Linguistics.

Додаткова

1. Актуальні проблеми германської філології : колективна монографія / за ред. В. В. Левицького. Чернівці : ЧНУ імені Ю. Федьковича, 2020. 428 с.

2. Бабій І. М., Петрова О. Б. Практикум з історії англійської мови : навчальний посібник. Чернівці : Родовід, 2020. 248 с.
3. Вандрієс Ж. Мова: лінгвістичне введення в історію / пер. з фр. П. Селігея. Київ : Темпора, 2021. 384с.
4. Воробйова О. П. Лінгвістика тексту та дискурсу в германських мовах : монографія. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2020. 312 с.
5. Космеда Т. А., Коцаренко Ю. А. Контрастивна лінгвістика: германські та слов'янські мови : підручник. Київ : Кондор, 2021. 420 с.
6. Корунець І. В., Паршин А. М. Порівняльна граматики англійської та української мов : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Либідь, 2021. 464 с.
7. Кочерган М. П. Порівняльне мовознавство та германські мови : навчальний посібник. Київ : Академія, 2021. 368 с.
8. Крістал Д. Кембриджська енциклопедія мови / пер. з англ. під ред. А. Загнітка. Київ : Наш формат, 2020. 472 с.
9. Левицький В. В. Історія германських мов : підручник. 3-тє вид., випр. і допов. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2020. 512 с.
10. Лисенко Н. О. Фонетичні процеси в германських мовах : навчальний посібник. Полтава : ПНПУ, 2021. 286 с.
11. Лінгвістичні студії германських мов : збірник наукових праць / за ред. О. П. Воробйової. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. 356 с.
12. Мізін К. І. Етимологія та історична семантика в германських мовах : монографія. Переяслав : ФОП Домбровська, 2020. 324 с.
13. Потапова І. А. Вступ до германістики : навчальний посібник. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2021. 296 с.
14. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2020. 716 с.
15. Сучасні тенденції германських мов : навчально-методичний посібник / колектив кафедри германської філології КНУ. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2021. 268 с.
16. Khalabuzar O., Dubrova O. On the essence and importance of the discipline "HISTORY OF THE LANGUAGE". Актуальні питання гуманітарних наук: / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 87. Том 3. С. 273-280.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Готська мова. URL: <https://cutt.ly/tE7GW3s>
4. Готський словник онлайн. URL: <https://cutt.ly/VE7GQpb>
5. Проект Wulfila – цифрова бібліотека текстів готською та іншими давньогерманськими мовами. URL: <https://cutt.ly/DE7GnuJ>
6. Твоя підпільна гуманітарка. URL: <https://cutt.ly/QE7Gvzc>
7. Germanic languages. URL: <https://cutt.ly/oE7Gxo4>
8. Germanic languages. URL: <https://cutt.ly/EE7GlnV>
9. Germanic language branch. URL: <https://cutt.ly/BE7GjOp>
10. Gothic language resources. URL: <https://cutt.ly/XE7GgLw>
11. Is English really a Germanic language?. URL: <https://cutt.ly/uE7Gd4K>
12. The online encyclopaedia of writing systems and language. URL: <https://cutt.ly/bE7GsTm>
13. Why English is a Germanic language?. URL: <https://cutt.ly/cE7GpD6>